

Sygn. akt V CNP 67/15

POSTANOWIENIE

Dnia 17 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie ze skargi S. T.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
wyroku Sądu Okręgowego w O.
z dnia 25 marca 2015 r., sygn. akt II Ca [...]
w sprawie z powództwa T. K.
przeciwko S. T.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 17 marca 2016 r.,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pozwany S. T. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w O. wydanego w dniu 25 marca 2015 r. w sprawie z powództwa T. K. o zapłatę.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia oparta została na następujących podstawach: naruszeniu art. 74 § 1, § 2 k.c. w zw. z art. 648 § 1 k.c.; oczywiste naruszenie art. 95 § 2 k.c., art. 96 k.c. i art. 103 § 1 k.c. w zw. z art. 60 k.c.; oczywistym naruszeniu art. 60 k.c. w zw. z art. 647 k.c.; oczywistym naruszeniu art. 60 k.c. w zw. z art. 61 k.c.; oczywistym naruszeniu art. 234 k.p.c. w zw. z art. 244 § 1 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 2 § 2 ustawy

z dnia 14.02 1991 r. Prawo o notariacie oraz art. 605 k.c.; oczywistym naruszeniu art. 328 § 2 k.p.c. w zw. 391 § 1 k.p.c.; oczywistym naruszeniu art. 246 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zasadniczy zarzut, na którym pozwany opiera skargę dotyczy dokonania ustaleń dotyczących zawarcia przedmiotowej umowy i jej istotnych postanowień na dowodach z zeznań świadków i przesłuchania stron sprzecznie z treścią art. 74 § 1 i 2 k.c. w związku z wynikającym z art. 648 § 1 k.c. wymaganiem stwierdzenia pismem umowy o roboty budowlane. Zastrzeżenie formy pisemnej bez rygoru nieważności ma ten skutek, że sama ta czynność prawna jest ważna, a sankcją są jedynie ograniczenia dowodowe określone w art. 74 § 1 k.c. W myśl zasady przewidzianej w art. 74 § 1 k.c. niezachowanie form pisemnej ad probationem ma ten skutek, że w sporze nie jest dopuszczalny dowód ze świadków ani dowód z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności. Jednakże wymienione tym przepisem ograniczenia dowodowe nie znajdują zastosowania w razie wystąpienia przesłanek wymienionych w art. 74 § 2 k.c. (por. m. in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2000 r. V CKN 141/00, niepubl.). Zgodnie bowiem z jego treścią mimo niezachowania formy pisemnej przewidzianej dla celów dowodowych, dowód ze świadków lub dowód z przesłuchania stron na fakt dokonania jest dopuszczalny, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę, jeżeli żąda tego konsument w sporze z przedsiębiorcą albo jeżeli fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za pomocą pisma. Do tych wyjątków nawiązuje art. 246 k.p.c. regulujący dopuszczalność przeprowadzenia dowodów osobowych na fakt dokonania czynności prawnej bez zachowania wymaganej ustawą formy pisemnej. Stosownie do jego treści dowód z zeznań świadków lub z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności prawnej w sprawie między uczestnikami tej czynności może być dopuszczony, gdy dokument obejmujący czynność został zgubiony, zniszczony albo zabrany przez osobę trzecią, a jeżeli forma pisemna była zastrzeżona tylko dla celów dowodowych, także w wypadkach określonych w kodeksie cywilnym

W związku z tym uwzględnić trzeba uwzględnić, iż sam skarżący składał w toku postępowania wnioski o przeprowadzenie dowodów osobowych dotyczących zawarcia umowy i jej wykonania (pismo procesowe pozwanego: k. - 62, 63 akt) jak również, czy zostały zawarte jedna czy dwie umowy oraz w jakiej kwocie zostało ustalone wynagrodzenie (k. 119 akt). Można wobec tego przyjąć, że w ten sposób wnoszący wyraził zgodę na uchylenie sankcji przewidzianej w art. 74 § 1 k.c.

Poza tym nawet gdyby nie czynić takiego założenia trzeba byłoby uwzględnić, że art. 74 § 2 pomimo zamieszczenia go w Kodeksie cywilnym ma charakter procesowy i pozostaje w związku z art. 246 in fine k.p.c. dopuszczającym - w przypadkach określonych w kodeksie cywilnym - możliwość prowadzenia dowodu z zeznań świadków lub przesłuchania stron na okoliczności dokonania czynności prawnej, jeżeli nie została zachowana forma pisemna zastrzeżona dla celów dowodowych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2004 r., II CK 393/03, niepubl.; wyrok Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 23 stycznia 2013 r., IACa 1142/12, niepubl.). Zarówno pozwany jak i jego pełnomocnik procesowy będący radcą prawnym, w trybie przewidzianym w art. 162 k.p.c. nie zwrócili uwagi Sądom na uchybienie przepisom postępowania i nie wnieśli o wpisanie zastrzeżenia do protokołu. Możliwość zgłoszenia zastrzeżeń do czynności Sądu w trybie przewidzianym w art. 162 k.p.c. obejmuje również postanowienia, które mogą być zmienione lub uchylone stosownie do okoliczności w tym m.in. postanowienia w przedmiocie przeprowadzenia dowodu. Celem regulacji zawartej w art. 162 k.p.c. jest m.in. zapobieganie niełojalności procesowej przez zobligowanie stron do zwracania na bieżąco uwagi Sądu na uchybienia procesowe w celu ich niezwłocznego wyeliminowania i niedopuszczenie do celowego tolerowania przez strony takich uchybień z zamiarem późniejszego wykorzystania ich w środkach odwoławczych (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2010 r. V CSK 234/09, niepubl.; z dnia 12 czerwca 2015 r., III CSK 450/14, niepubl.; z dnia 15 maja 2014 r. II CSK 345/13, niepubl.; z dnia 2 lutego 2003 r., I CKN 160/01 - niepubl.).

Zważyć też trzeba, że pozwany wnosząc apelację nie zgłosił w niej zarzutów procesowych w tym zakresie a zgodnie z obowiązującą w obecnym modelu

apelacji zasadą, Sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008, Nr 6, poz. 55).

Dlatego wnoszący skargę nie może obecnie zarzucać uchybienia przez Sąd orzekający przepisom postępowania polegającego na wydaniu postanowienia, które mogło być zmienione lub uchylone stosownie do okoliczności, jeżeli nie zwróciła uwagi Sądu na to uchybienie w toku posiedzenia, chyba, że niezgłoszenie zastrzeżenia nastąpiło bez jej winy (vide: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2005 r. III CZP 55/05, OSNC 2006/9/144).

W pozostałym zakresie, także w tej części w jakiej zarzuca naruszenie prawa materialnego, skarga opiera się w istocie na kwestionowaniu ustaleń faktycznych i oceny dowodów, które w świetle art. 424⁴ k.p.c. jest niedopuszczalne w postępowaniu o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

W tej sytuacji, gdy z bezpośredniego oglądu sprawy wynika, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia byłaby oddalona, trzeba przyjąć, iż jest ona oczywiście bezzasadna w rozumieniu 424⁹ k.p.c. Bezzasadność skargi jest oczywista, gdy już z jej treści, bez głębszej analizy i juredycznych dociekań, wynika, że nie zostałaby uwzględniona, czyli Sąd Najwyższy oddaliłby ją (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 sierpnia 2013 r., II BP 5/13, niepubl.; z dnia 26 sierpnia 2008 r., III BP 3/08, OSNP 2010 nr 1-2, poz. 13; z dnia 13 października 2011 r., II BP 10/11 r., niepubl.; z dnia 26 sierpnia 2008 r., III BP 3/08, OSNP 2010 nr 1-2, poz. 13). Podkreślić też trzeba, że oceny, czy skarga jest „oczywiście bezzasadna” należy dokonywać w powiązaniu z pojęciem „niezgodności orzeczenia z prawem” (art. 424⁵ § 1 pkt 3 i 6 k.p.c.). Orzeczenie niezgodne z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. to orzeczenie, które jest sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami i z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo zostało wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego

zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2010 r., I BP 2/10, niepubl.).

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 424⁹ k.p.c.

aj

l.n